

Post Bellum – Příběhy našich sousedů

Paní Marie Komůrková při nahrávání

**Paní Marie Komůrková se narodila 10. června 1944
ve Štokách, její rodné jméno je Marie Kreinerová.
Vyrůstala v dělnické rodině:
tatínek byl automechanik a maminka prodavačka.
Má mladší sestru a dva bratry.**

Maminka a tatínek paní Komůrkové

Svatební fotka rodičů paní Komůrkové

Paní Komůrková vzpomíná na své dětství: „*Bydleli jsme ve Štokách. Vyrůstala jsem tam, byla jsem jako druhá z dětí. Předě mnou byl o dva roky starší bratr a pak ještě po mně sestra Jana. Takže jsme byly tři děti. Ze Štok jsme se potom stěhovali do Plané u Mariánských Lázní. Žila tam maminka maminky a ta stále toužila, aby se tam moje maminka jako jediná dcera vrátila. Tady ve Štokách jsme neměli vůbec žádnou perspektivu a tak jsme se přestěhovali do Plané u Mariánských Lázní.*“

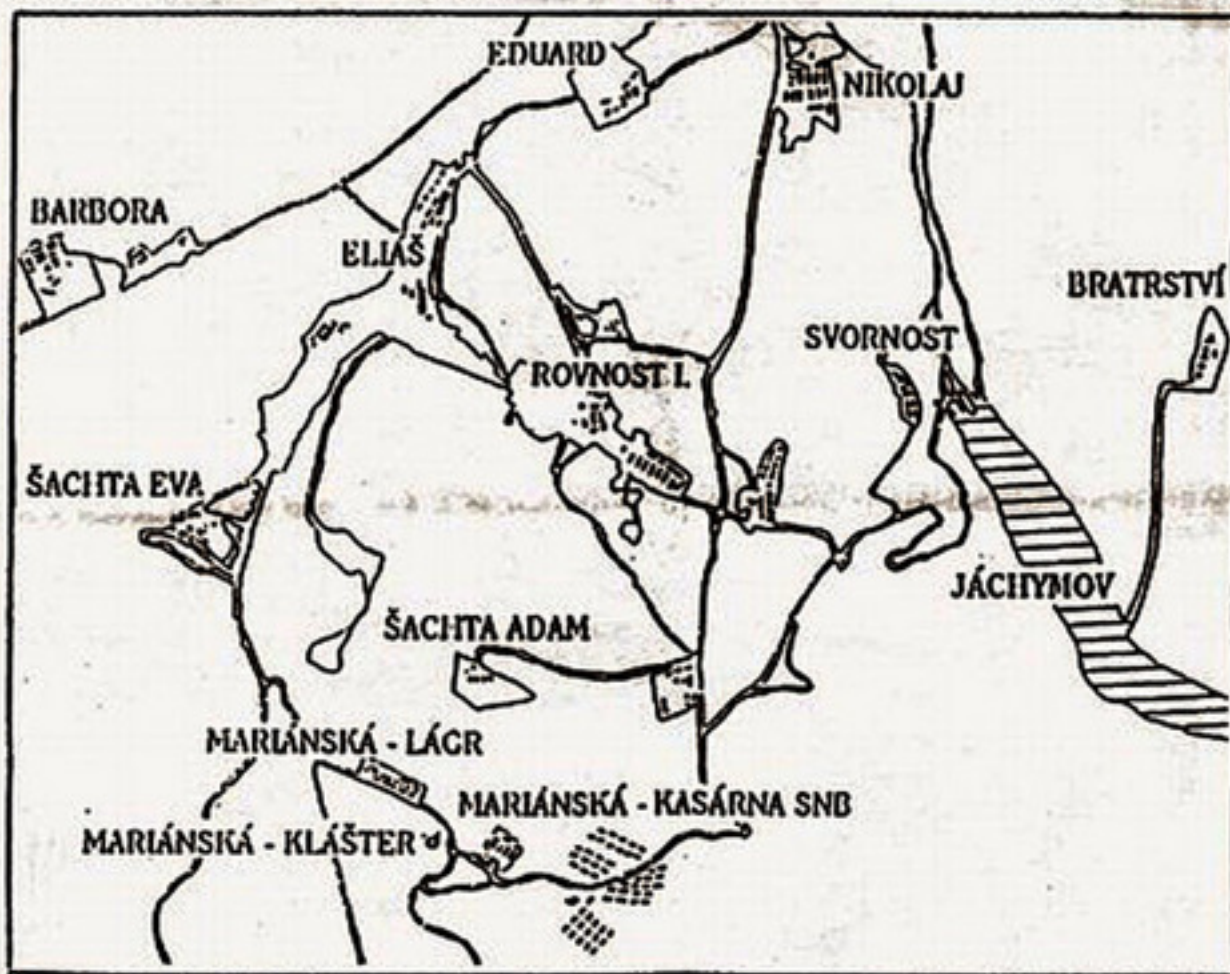
Planá u Mariánských Lázní

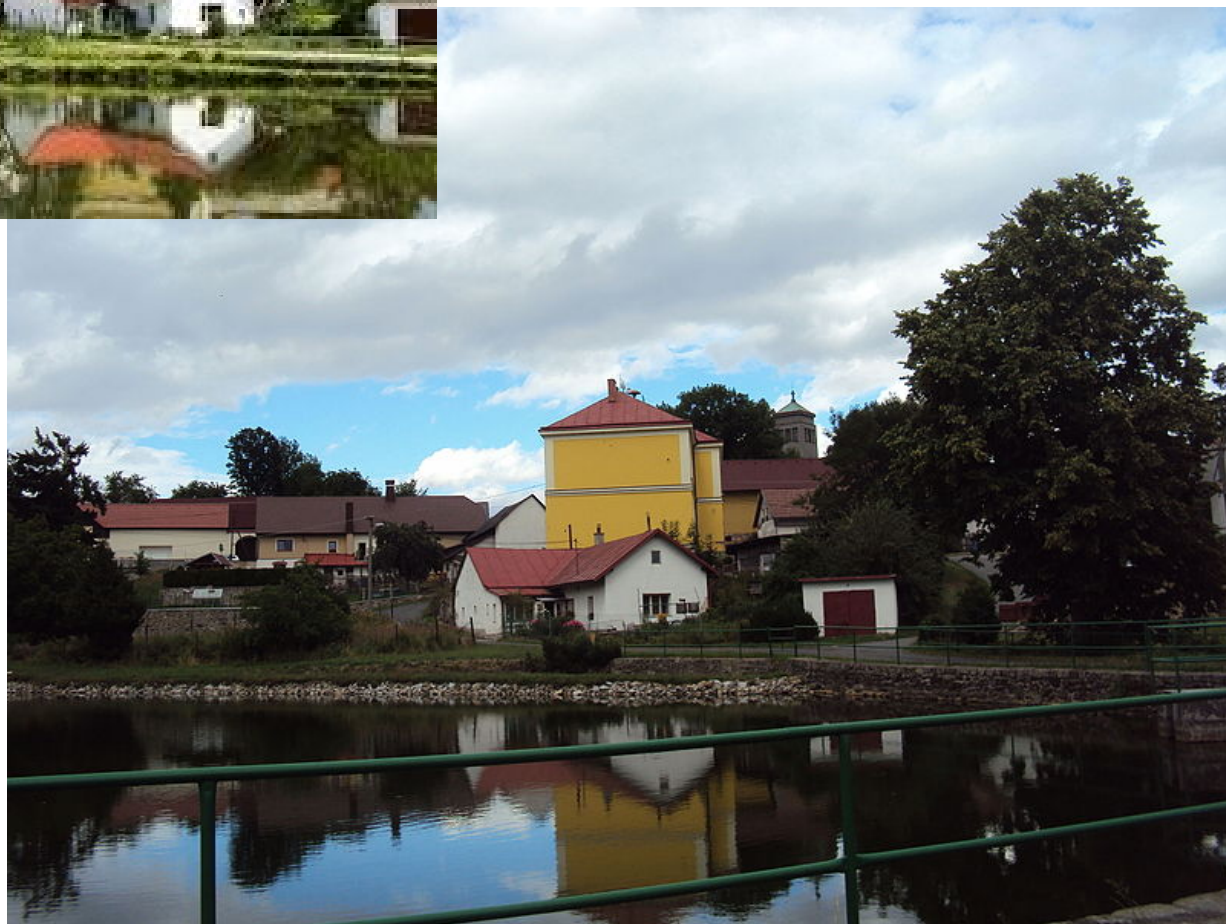

Maminka paní Komůrkové v Plané u Mariánských Lázní

O pobytu v Plané paní Komůrková říká: „*Měli jsme se tam celkem dobře, protože tatínek byl šikovný a jezdil s poštou po hranicích. A ještě měl autodílnu, byl automechanikem. Pořádili jsme si tam barák, krásnou vilu. A tatínek vydělával peníze. Jednou se mu podařilo, že převezl přes hranice člověka. A pak už dostával z Prahy od vlivnějších lidí samé přísuny, tat'ka byl jen malá ryba. A najednou potom jednoho dne ráno si pro něj přišli. Já si to pamatuju, byla jsem malá, asi tak tři roky. Najednou někdo zazvonil a přišli chlapi v uniformách. On se holil a nemohl se ani doholit, sbalili ho, odvezli a už jsme ho neviděli. Tatínek byl odsouzenej na deset let za převádění lidí přes hranice. Takže jsme vyrůstali jenom s maminkou a začala strašná situace. To, co jsme získali, všechno propadlo státu, protože si mysleli, že to máme za převádění. Mamka se musela vystěhovat. Takže jsme se stěhovali se třema děckama zpátky do Smrčné k tatínkovým rodičům.*

Mapa koncentračních táborů na Jáchymovsku. Stav z r.1952.

Smrčná u Jihlavy

„V tom baráku po Němcích,“ pokračuje ve svých vzpomínkách paní Komůrková, „bydleli ještě tři tatínkovi sourozenci, jeden byl dokonce ještě svobodnej. Mamince to měli za zlý, že tam šla, že tat’ku přemluvila a že se tohle stalo. Maminka se snažila pracovat, začala dělat v brusírně. Od toho mám tadyhle nějaký sklo, co vždycky dostala třeba k Vánocům od Bouchnerů v hutích,“ ukazuje paní Komůrková do obývací stěny. „Babička chodila pracovat vždycky odpoledne, když všichni přišli z práce, protože hlídala všechny děti, vařila a uklízela. Tak potom šla k Pinkasům nebo k Vránům dělat na pole k soukromníkům. Donesla třeba kousek másla, konvičku podmáslí. Pak jsme se o to jídlo málem poprali, protože byla zlá doba. Maminka od nikoho žádný peníze nedostala a vlastně co vydělala, tak jsme měli, tak to bylo.

**Babička a dědeček paní Komůrkové
(tatínkova maminka a tatínek)**

„Začala jsem chodit do školy ve Smrčné,“ vzpomíná na svá školní léta paní Komůrková. Chodila jsem tam až do páté třídy a potom jsme začali jezdit do měšťanky do Jihlavy. Jelo se autobusem ze Smrčného, autobus zůstal stát u „Stříbrňáku“, zapadl. Tam odsud jsme šli pěšky na Bedřichov do školy. Tam byly kamna, tenkrát se ještě topilo. Učitelka Hladká nás tenkrát měla za třídní. Řekla, že musíme dát dolů oblečení, že jsme celý mokří. Já jsem nosila po bráchovi pod teplákama spodky po něm. Nebyla to lehká doba. Třeba jsme dostali k večeři, jenom v sobotu, špekáček. Každý jeden. Ten jsme si nakrájeli na kostičky, aby nám to nejdýl vydrželo. Jedli jsme všechno možný. Říkám vám, byla to zlá doba.“

Maminka paní Komůrkové s paní Komůrkovou

„Poprvé v životě jsem měla banán až u manželových rodičů,“ vzpomíná paní Komůrková. „Dříve jsem ho v životě nejedla. U nás nebylo nic. Na Vánoce se dávaly na stromeček jablíčka ze zahrady a do těch papírů se balil cukr, kostkovej. Netopilo se. Maminka nám do postele dala žehličku a první šel spát. Když se zahřál, šel spát ten druhý, když se zahřál, maminka nahřála žehličku a šel spát ten třetí. Takovej to byl život. Tat’ka si myslel, že budeme bohatý a pak jsme byli takový chudý.

Paní Komůrková ve svém dětství zažila i krásné dny, například svaté přijímání nebo oslavu v propůjčených krojích.

Maminka paní Komůrkové s dětmi (mladší sestra, paní Komůrková, starší bratr).
„Tuto fotku poslala maminka tatínkovi do kriminálů,“ říká paní Komůrková

Smrčná - oslava

Svaté přímání

Maminka paní Komůrkové se později přestěhovala i s dětmi do Pávova. Začala tam prodávat v prodejně potravin. Tatínek byl stále zavřený. Po smrti prezidenta Klementa Gottwalda byla vyhlášena amnestie a tatínek paní Komůrkové byl propuštěný z vězení. Paní Komůrková o tom říká: *„Už se setmělo a někdo t’ukal na okno. Maminka řekla: ježíšmaria, kdo to k nám jde. Ani jsme nevěděli, že nám vrací tat’ka. Tak otevřela okno a tat’ka se nám vrátil z věznice. Mně bylo deset, jedenáct let a tat’ku jsem viděla, když jsem byla malinká mámě v náručí. A teď najednou přišel mužskej, kterého jsme vlastně pořádně neznali. Tatínek přišel do Pávova, malej byt 1+1, tam jsme bydleli. Tak tatínek začal hledat práci a našel ji v Plynostavu. To se dělalo potrubí po celé republice. Když jsme se potom přestěhovali zpátky do Smrčné, tak tatínek z Plynostavu odešel.“*

Tatínek paní Komůrkové (při propuštění z vězení)

„Ve Smrčným začal pracovat jako dělostřelec v kamenolomu,“ pokračuje paní Komůrková. „A pomalu jsme si na sebe zvykali. Protože my jsme byli zvyklí na maminku a všechno jsme s ní řešili. A pořád jsme brali toho tatínka jakoby stranou. On pro nás neměl takový ty slova lásky.“

Po návratu tatínka z vězení se celá rodina stěhovala zpět do Smrčné. V době jeho pobytu ve vězení mu zemřela maminka, sourozenci se odstěhovali a zůstal tam jen jeho tatínek, starý dědeček, který byl strašně nemocný a potřeboval péči.

„A tak začala další etapa života,“ říká paní Komůrková. „Ten barák byla taková chatrč po Němcích. Byl na spadnutí, nebyl tam ani plot. Nikdo to neobdělával, nikdo se o to nestaral, jenom tam všichni žili. Nebyl tam ani splachovací záchod, ani koupelna, nic. A tak se furt jenom opravovalo.“

„Co my jsme se na tom baráku nadřeli,“ povzdechla si paní Komůrková. „Víte, co to bylo, když se míchal beton ve vaně, v trokách? My jsme byli hubený a teď jsme to míchali. A nahazoval se barák, dělaly se tam místnosti všelijaký. Záchod se tam dělat, taky koupelna. Garáž, kůlny zděný, břízolitový. Nová střecha, přes tři sta tabulí plechu se na to dávalo.“

„Když tatínek přišel z basy, tak se narodil nejmladší brácha“, pokračuje ve svém vyprávění paní Komůrková. „Ten je vlastně o dvanáct let mladší než jsme my. Bylo to naše malé děťátko, náš Kája. Tatínek začal taky pracovat jako garážmistr v Motorpale. Jednou k nám přijela policie, za tat’kou, že někde někoho chytli a on uvedl jeho jméno. Ale to se vysvětlilo, protože tat’ka už byl starej a vůbec žádný vazby tam neměl. Taky nám vykládal, že za ním přišli v osmašedesátém, aby se dal rehabilitovat. A on je vyhodil, hnál je, vzal na ně hrábě a hnál je pryč. Říkal, že si nikdo nedovede představit, co v tom Jáchymově zkusil, jak je tloukli do ledvin. Byl už dost nemocnej, hlavně z tý basy. Ještě mu nebylo sedmdesát, když zemřel. A pak v osmdesátém devátém bylo jeho jméno v novinách, že se může nechat rehabilitovat. Maminka i sourozenci to chtěli, ale já jsme jim řekla: hele, mami, tat’ka to nechtěl, tat’ka se toho nedožil a zkrátka já ho nebudu dávat rehabilitovat, protože tat’ka si to nepřál.“

Tatínek paní Komůrkové ve Smrčné před opraveným barákem

„ Když tat’ka umřel, tak naše maminka zůstala ve Smrčným sama,“ pokračuje ve svém povídání paní Komůrková. „To ale nešlo, protože ústřední topení bylo na uhlí, takže ona by vytápěla sedm místností a seděla by v kuchyni. Tak se rozhodla, že si tady koupí byteček. Nikomu nic neřekla a sehnala si v novinách chlapa. On bydlel na Rudým náměstí, rámoval obrazy a takový věci. A tomu ho prodala. Když tatínek umřel, já jsem u toho byla, tak nějak ten odhadce říkal: neříkám, že ten barák prodáte, ale kdybyste ho jednou prodávala, musíte si znovu vzít odhadce, protože to je úplně jinej odhad než jako úmrtí. No a naše mamka se rozhodla a prodala ten barák. Ohromnej barák se zahradou, tenkrát to nebyly ty ceny takový. A mamka ten barák prodala za 240.000,- a koupila si tady na Telečský jednopokojový byt.“

Svatební foto paní Komůrkové s manželem

„Naši chtěli, aby se hlavně vyučil brácha, ten byl první, protože je to živitel rodiny. Naše mamka bylo toho, že holky se budou starat o rodinu,“ vrací se ve svých vzpomínkách do mládí paní Komůrková. *Nebudou třeba muset dělat. Takže abych se učila cukrářkou. Tak mě dali do učení na Rudým náměstí k těm Judům. Tam byl cukrář Juda a Petřivej byl nahoře. Ale já byla tak hubená. To jsou ohromný plechy, ohromný pece. Já jsem ani ten plech neuzdvihla, jak to bylo těžký. Tak jsem to nechtěla dělat. Odešla jsem od toho a šla dělat do početnické stanice. To bylo tady naproti „Dělnáku“, to bylo pro zemědělství, rybářství a lesnictví. Tam jsem pracovala, než jsem se vdala. S manželem jsem se poznala asi v dvašedesátém v kavárně Slávia, dělal strojvedoucího. Když se narodili kluci, zůstala jsem s nimi doma a vzala jsem si práci z Tesly a pracovala jsem doma deset let po nocích. A pak jsem dělala pořád v Tesle, až do důchodu.*

5. 10. 1963 – svatební fotografie paní Komůrkové

Starší syn Vilém se žení

O svých dvou synech paní Komůrková vypráví:

„Se svým manželem jsme se brali 5. října 1963. V roce 1964 se nám narodil první syn Vilém a za tři a půl roku další syn Martin.

Vilém je po otci strojvedoucí, bydlí tady v Jihlavě. Je ženatý a má dva syny. Danek vystudoval v Českých Budějovicích, kde rovněž bydlí, a má syna Dominika. Druhý syn vystudoval v Brně, zůstal tam a je zatím svobodný.

Martin vystudoval vysokou školu v Praze a pracuje v oboru. Dělá ředitele v Kralupech, kaučukárny Litvínov, Neratovice a tam. Má dvě děti, Markétku a Milana. Po pěti letech manželství se rozvedl a nyní žije s partnerkou v Postřižině, kde si nechal postavit barák. Markétka má dvě děti a Milan jedno.

Já už mám vnoučata a pravnoučka, nejstaršího osm let.

I když jsem prožila neradostné dětství a mládí, nyní jsem spokojená a šťastná,“ končí své vzpomínání paní Komůrková.

Mladší syn Martin se žení

2. POSCHO

ODBORNÉ UČE
VIII.A TŘÍDA, KABINET P, F,
POČÍTAČOVÁ PRACOV
SNOZE

KABINET
TŘÍDY IV.A,VII (7.
ODBORNÉ UČEBN
KABINET MATEMA
KABINET I. STUPN

Realizační tým projektu PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

ZŠ Jihlava, Jungmannova 6, příspěvková organizace

Lucie Dreveňáková

Michaela Kaliášová

Marek Kudrna

Mgr. Pavel Koreň

Jihlava, únor 2019